51
La *nou del coll*
(*ALDC*, I, 60. La *nou del coll*)

Una gran part dels noms que rep la protuberància de la laringe a la part anterior del coll constitueixen metàfores relacionades amb un fruit. Al Principat, Mallorca, Menorca i l'Alguer predomina *nou* (amb el determinant *del coll* o, eventualment, *del garganxó* o *del canyó*), la seva variant *nuga* (a partir de *noguer* [nuɣˈe]), el diminutiu *noueta*, *anoueta*, i probablement *noella* (< *NUCELLA). *Gallet* seria un diminutiu de GALLA 'cassanella, agalla de roure'; dispersos puntualment, i amb imatge fructuària, trobem *pera* (83, 84, 190), *pruna* (81), *bellota* (168), *armela* 'ametlla' (130) i el gal·licisme *poma d'Adam* (2, 13). A bona part del valencià es troba *garganxó*, *gargansó*, d'un hipotètic *GARGANTIONE, d'origen onomatopeic, com *garganyol* (88), *gargamelló* (56), *gargamella* (16, 41, 44, 47, 103), *garganta* (58, 87, 126), i, dispersos aquí i allà, mots genèrics com *coll* (29), *gola* (35, 138, 155, 156). La imatge de 'nus' ha donat certs resultats: *nus*, *nu* o *nuc* (*de la gorja*, *de la gola*, *de la gargamella*, *del garganxó*), així com *os* (25, 85, 119, 122, 144, 176, 178) seguit de determinants com *de la garganta*, *de l'"engullidor"*, *de la gulgüena*. Altres noms puntuals: *neulella* (39, 52), confusió amb el nom de l'úvula; *ganyot* (69), derivat de *ganya*; *bola* o *boleta* (102, 181), per la forma arrodonida; *ganoca* (63), de *canó* creuat amb *canoca* i *ganya*, i *carrotida* (-*ina*), probable vulgarisme, del fr. *carotide*, pròpiament 'artèria del coll'.

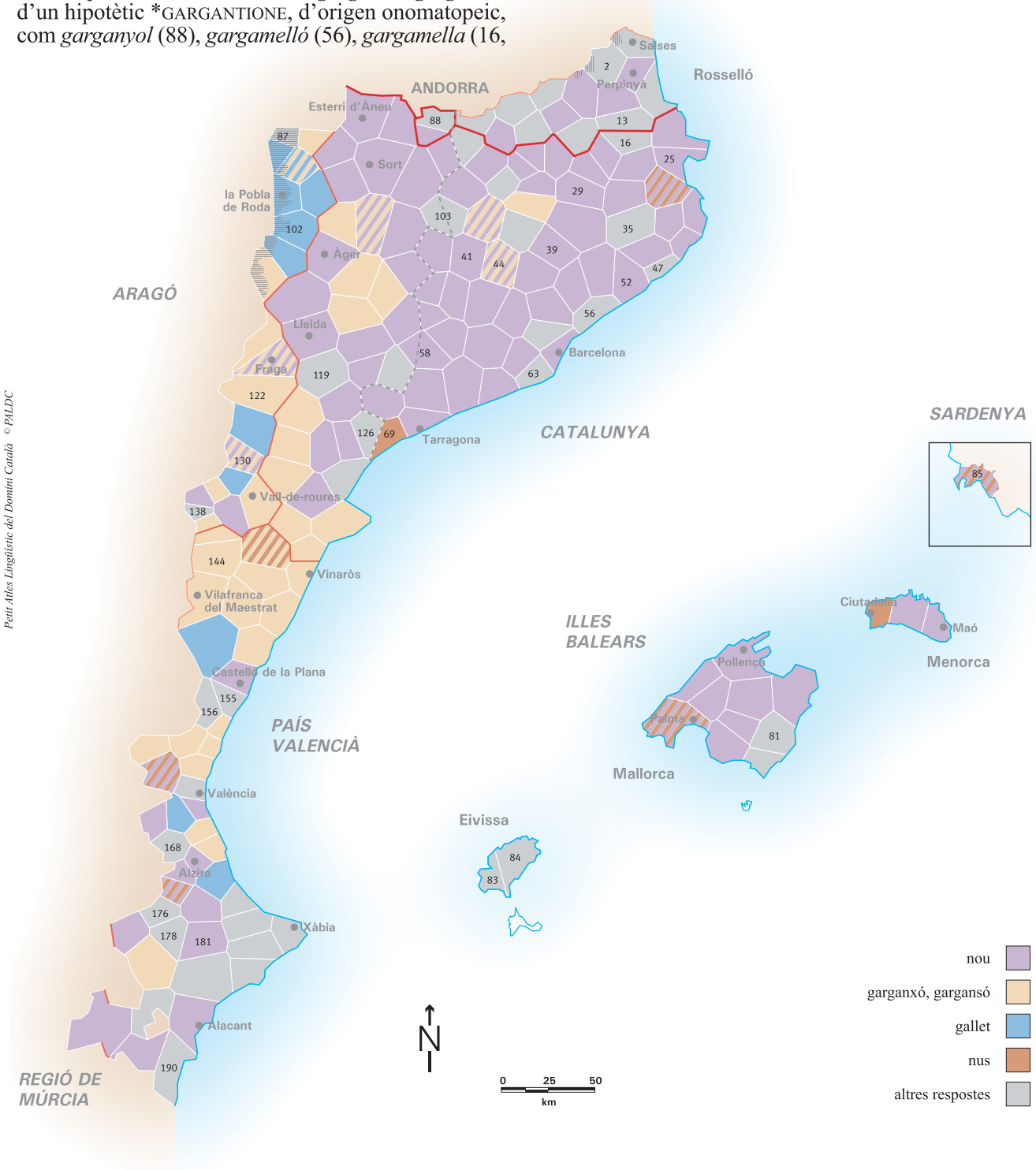

Petit Atlas Lingüístic del Domini Català © PALDC